

Een van mijn vaders liefste eigenschappen is zijn toewijding aan het koesteren van herinneringen. Sinds mijn twee broers en ik in mijn moeders buik zaten, plakt hij om de paar maanden ijverig foto's van onze vakanties, verjaardagen, verliefdheden en ander klein en groot geluk in vuistdikke fotoalbums. Ieder van ons heeft zijn eigen set, ook hij.

Laatst gaf hij me een aantal van deze albums mee naar huis en die avond verloor ik me in tientallen pagina's aan tienerperikelen, wat op meerdere vlakken een confronterende ervaring was. De foto's herinnerden me aan mijn talent voor het uitzoeken van nietszeggende kleding, mijn ringbaardje aan jeugdpuistjes en de vuisten vol goedkope gel waarmee ik mijn kruinen probeerde te bedwingen. Het langst van al bleef ik echter hangen bij mijn blik. Bladerend door de jaren, zag ik langzaam de vrolijkheid uit mijn gezicht verdwijnen. Op veel foto's oog ik moe. Ik lach wel, maar niet met m'n ogen.

Lang geloofde ik dat er in Amersfoort geen gelukkige homo's bestonden. En dat geluk, in het verlengde daarvan, niet voor mij was weggelegd. In ieder geval niet dat van het extatische soort. Dit accepteerde ik met een bepaalde berusting. Ik zag het als een onwrikbaar gegeven, iets waarmee ik maar moest leren leven.

Dat er anderen als ik bestonden wist ik wel, maar wanneer hun verhalen me bereikten, hadden die vaak iets vlaks, of zelfs verdrietigs. Werden ze niet verstoten, dan wel gehaat en waren ze niet suïcidaal, dan toch op z'n minst erg somber. In mijn geschiedenislessen waren mensen als ik nooit de held, altijd het slachtoffer – voor zover ze überhaupt aan bod kwamen. Op televisie speelden ze eerder de clown, die iedereen aan het lachen maakte, maar niet kon rekenen op een lang en gelukkig liefdesleven, laat staan seksleven. Tegen die bedroevende beeldvorming was de liefdevolle opvoeding van mijn ouders niet opgewassen.

Een leven vol spijt

Op mijn zestiende kreeg ik voor het eerst een serieuze relatie, met Sheila, een geweldig mens met maar één minpunt: ze was geen jongen. De foto's van haar en mij zijn even vertederend als verdrietig om terug te zien. Ik weet nog hoe hard ik het probeerde: niet toegeven aan wat ik wilde, wie ik wilde.

Hoewel ik niet kenbaar maakte dat ik een van die ongelukkige homo's was, hadden de pestkoppen voor wie ik dit probeerde te verbergen me al lang en breed door. Ik denk dat ook zij aanvoelden dat ik met man en macht iets probeerde te verbergen, en dat maakte me kwetsbaar, raakbaar.

De foto's uit de albums van mijn vader herinneren me aan mijn angst voor een leven vol spijt. Van hoe verliefd ik was op een van mijn beste vrienden, maar dat ik geen stap durfde te zetten. Van de seksuele verkenning die ik aan me voorbij liet gaan. Ik wist dat een aantal jongens uit mijn klas soms samen porno keek, met hun broek op de enkels. Jongens die ik niet eens mocht,

maar dat maakte me geen bal uit. Ik droomde ervan erbij te zijn, maar meedoen was uitgesloten. Ze zouden meteen doorhebben dat het voor mij meer was dan een lollig experiment. Tussen de *Donald Ducks* onder mijn bed bewaarde ik daarom een A4'tje met afbeeldingen van blote mannen verwickeld in allerlei spannende spelletjes. Een collage die ik vluchtig samenstelde in de computerkamer op een middag dat ik alleen thuis was. Opgroeien zonder smartphone kende unieke uitdagingen.

Een gelukkige toekomst

Rond de tijd dat ik Sheila leerde kennen, kruiste mijn pad dat van twee mensen die scheurtjes veroorzaakten in mijn overtuiging van een sombere toekomst. Eerst was er Ghislaine, uit Barneveld, de Biblebelt, die haar hele middelbareschooltijd al lak had aan de verwachtingen van anderen. Ik ontmoette haar toen we samen meededen aan de schoolvoorstelling van de bovenbouw. Ghislaine droeg in tegenstelling tot zo'n beetje alle andere meiden op school graag wijd zittende broeken en T-shirts van metalbands waar ik nog nooit van gehoord had. Ze had een indrukwekkende hanenkam, die ze later verruilde voor een gemillimeterd kapsel. Toen ze eenmaal met haar ouders deelde op vrouwen te vallen, kwam dat haar duur te staan: haar vader zette haar op straat. Het opende echter ook een deur: ze werd opgevangen door de visagiste van de schoolvoorstelling, met wie ze niet veel later begon te bouwen aan een nieuw leven. Naast haar was er Shayan, een jongen een jaar onder mij, en voor zover ik wist de enige van mijn hele middelbare school die zijn homoseksualiteit niet verborg. Of dat hem makkelijk afging

weet ik niet, daarvoor durfde ik hem niet goed genoeg te leren kennen. Maar was het zo, dan liet hij zich daar niet door afremmen.

Als de dag van gisteren herinner ik me een feest in De Karseboom, een jongerencafé in het centrum van Amersfoort, waar tieners werden klaargestoomd voor een zo heteroseksueel mogelijk vervolg van de rest van hun levens. Ik moet een jaar of zeventien zijn geweest, want er werd gedronken. Voor de meeste jongens bleek dat een vereiste om de dansvloer te durven betreden: die was uitsluitend bedoeld voor meiden, homo's en dronken hetero jongens. De eerste uren van de avond was het midden van de kroeg slechts gevuld met meiden, Shayan en zijn vriend: een knappe jongen, wiens gelaatstrekken ik twintig jaar later nog kan uittekenen. Zelf was ik er die avond met Sheila, en toen we ons voorzichtig richting de dansvloer verplaatsten, probeerde ik over haar schouder zo onopvallend mogelijk een glimp op te vangen van Shayan en zijn vriend, schaamteloos schuifelend, hopend dat ze elkaar zouden kussen. Die avond toonde me een ander toekomstbeeld, wat me zowel gelukkiger als onrustiger maakte, want hoe en of ik daar zou belanden, ik had geen idee.

Goedbedoelde angst

Wat opgroeien als lhbtq+ persoon ontzettend uitdagend kan maken, is dat onze ouders in veruit de meeste gevallen een andere seksuele oriëntatie, sekse of genderidentiteit hebben dan wij. Dat maakt de vroege stadia van de verkenning van onze verlangens vaak een ingewikkelde ervaring, eentje zonder

blauwdruk. Als ouders onze worstelingen al herkennen, strekken ze in het beste geval een hand uit. Maar zelfs dan ontbreekt het ze vaak, net als hun kinderen, aan positieve voorbeelden die ze kunnen voeden. Voorbeelden die er zeker wel zijn, altijd al waren, maar die het brede publiek meestal niet bereiken. In plaats daarvan dragen ze daarom met de beste bedoelingen de zorgwekkende verhalen over die zij meekrijgen in het nieuws. Talloze keren sprak ik met andere lhbtq+ mensen over het moment dat ze hun gevoelens deelden met hun ouders. Velen kregen daarbij de volgende vraag: 'Weet je het zeker, lieverd?' Alsof wie we zijn of liefhebben een keuze is, alsof we vrijwillig zouden kiezen voor de weg van de meeste weerstand.

Vlak voordat mijn middelbareschooltijd erop zat, barstte de bom. Midden in mijn examenperiode gaf ik aan Sheila toe dat ik op jongens val. Toen ik dat samen met haar aan mijn ouders vertelde, moest mijn moeder huilen. Niet vanwege de schoonzoon die ze er mogelijk bij zou krijgen, maar vanwege de schoondochter die ze hiermee verloor. Onbewust hadden zij en mijn vader een toekomst voor me uitgestippeld waarin ik net als zij zou eindigen in een heteroseksueel huisje-boompje-beestje. Om dat beeld los te laten, was een rouwproces nodig. Een kort proces, overigens, waarvan mijn moeder de stadia vliegensvlug doorliep. Een week of twee nadat ik mijn lang weggestopte gevoelens met haar deelde, verkondigde zij ze trots aan haar collega's met een torentje zelfgebakken regenboogcupcakes.